

БЛАГОДІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ФЕДЕРАЦІЯ ЄВРЕЙСЬКИХ ГРОМАД В СТОЛИЦІ УКРАЇНИ»

ЩОЙНО ВИЯВЛЕНА ПАМ'ЯТКА АРХІТЕКТУРИ
БУДИНОК НА
ПРОСПЕКТІ ГОЛОСІВСЬКИЙ, 22/1 ЛІТЕРА «А»,
У ГОЛОСІВСЬКОМУ РАЙОНІ МІСТА КИЄВА

ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНА ДОВІДКА

Довідку замовив:

Директор Федерації

Громад в столиці України

В.Р. Вінницький

Довідку підготував:

член Головної ради Українського товариства
охорони пам'яток історії та культури

М.Б. Кальницький

У травні 1920 р., за польської окупації, «малу синагогу» на Деміївці було по-варварському розгромлено, що засвідчує документальний фотознімок іл.13: потрощено ритуальні предмети, пошматовано сувої Тори.

За радянської доби, у січні 1919 р., на терені України було запроваджено декрет «Про відділення церкви від держави і школи від церкви». Відповідно до цього декрету, релігійні громади втрачали право на володіння нерухомим майном, яке підлягало націоналізації; відтак можна було тільки отримувати культові приміщення у безоплатну оренду. З метою скористатися будинком по вул. Великій Васильківській, 22 у липні 1921 р. зареєструвалися одразу три релігійні громади: «Бет-Мідраш-Гагодол» («Велика школа»), «Лоймде-Мішнает» («Денне вивчення») і «Бокер» («Світанок»)¹³. Водночас уже на початку 1920-х рр. на Деміївці по вул. Васильківській, 22 діяв Деміївський районний робітничий клуб¹⁴. Оскільки, як ми бачили, «Велика школа» залишалася діючою молитовнею, йдеться, очевидно, про приміщення «малої синагоги» у дворі ділянки.

Радянський період релігійного використання досліджуваного будинку, за умови атеїстичного наступу більшовицької влади, тривав недовго. Через нібито низьке відвідання «великої синагоги» віруючими її було закрито, а 23 лютого 1925 р. в цьому ж будинку розміщено районний клуб кустарів-одинаків Деміївки (з 1920-х рр. – Сталінки) під назвою «Емес» («Правда») – див. повідомлення преси у Додатку. Щоправда, замість осередку євреїв-кустарів тут доволі швидко утворився клуб залізничників ім. М. В. Фрунзе (очевидно, через те, що вже у 1926 р. євреї-кустари всього Києва отримали у своє розпорядження під клуб будинок колишньої Хоральної синагоги Лаз. Бродського). Як можна переконатися з джерела на 1928 р., на колишній ділянці Барішпольського одночасно діяли і Деміївський районний клуб, і клуб залізничників ім. Фрунзе (іл.14).

Клуб (згодом Будинок культури) ім. М. В. Фрунзе став культурним центром міського значення. У 1958 р. щодо нього відзначалося: *«Його колектив неодноразово займав перші місця по організації самодіяльності на районних і міських оглядах. При Будинку культури працює найстаріша в Києві оперна студія, утворена ще у 1928 році. В її складі тепер 51 чоловік, переважно з молодих залізничників. <...> Великою популярністю користується молодіжний хор, що налічує 50 чоловік, і хореографічний колектив, який успішно здійснює постановки українських танців і танців народів СРСР. При Будинку працює також оркестр народних інструментів, а при Управлінні Південно-Західної залізниці – заслужена хорова капела.*

¹³ Див. ДАКО. – Ф.Р-111. – Оп.1. – Спр.322. – Арк.47.

¹⁴ Див. Весь Киев в кармане: Справочная и адресная книжка на 1922–1923 гг. – К., 1922. – Стлб.42.

Будинок культури імені М. В. Фрунзе користується популярністю серед населення району. Тут можна побачити нові фільми одночасно з демонстрацією їх в кращих кінотеатрах міста, послухати лекцію, відвідати читальний зал і т.п. <...> При дитячому секторі Будинку культури працюють музичні класи з фортепіано, баяна та акордеона, скрипки, віолончелі. Дванадцять класів охоплюють 80 учнів. Заняття провадяться за програмою музичних шкіл. Є тут і кімната школяра. Сюди приходять з школи діти, батьки яких перебувають в цей час на роботі. Школярі тут відпочивають і під доглядом педагогів готують уроки»¹⁵.

Цікаві подробиці про діяльність клубу від 1920-х рр. наводить також джерело 1959 р.: «При клубі було організовано загальноосвітню школу для дорослих, двічі на тиждень влаштовувалися публічні лекції на політичні теми з питань культури, науки, комуністичного виховання та ін. <...> При клубі працювали гуртки художньої самодіяльності, зокрема широкою популярністю користувався український драматичний гурток. Він підготував і показав трудящим ряд п'єс: О. М. Островського «Гроза», А. П. Чехова «Вишневий сад», М. Горького «На дні», М.В. Гоголя «Ревізор» та ін. На одній з постановок п'єси О. М. Островського «Гроза» була присутня видатна українська актриса М. К. Заньковецька. Зворушена ентузіазмом та першими успіхами молодих акторів з робітників, артистка після вистави звернулася до учасників гуртка з теплими словами: «Любі мої друзі! Для вас сьогоднішній вечір – це перші молоді пагінці на самодіяльній сцені. Те, що ви показали на ній, – це перша ластівка щасливої весни мистецтва народу. Революція дала свободу для проявлення талантів. Прийде час, і самодіяльні гуртки покажуть в усій красі кращі твори російських і українських драматургів. Друзі мої! Прислухайтесь до голосу серця народу, любіть і шануйте мистецтво». Ці слова цілком збулися. Нині в першому робітничому клубі – Будинку культури залізничників ім. М. В. Фрунзе – працює 18 творчих колективів, в роботі яких бере участь 556 чол.»¹⁶.

Зауважимо, що до цього часу будівля колишньої синагоги зазнала відчутної реконструкції у тильній, південно-західній частині. Будівельний експерт-інженер міської техніко-експертної ради А. С. Рохлін, котрий обстежив технічний стан Будинку культури залізничників у листопаді 1970 р., занотував: «Здание – 3-хэтажное, кирпичное, старой постройки, реконструированное из 2-хэтажного с рядом значительных построек и перестроек в 1926 году»¹⁷. Але це твердження, мабуть, ґрунтувалося на непевних даних. По-перше, третій

¹⁵ Київ: Путівник-довідник. – К., 1958. – С.159, 160.

¹⁶ Московський район м. Києва. – К., 1959. – С.180.

¹⁷ ДАМК. – Ф.Р-330. – Оп.4. – Спр.773. – Арк.72.

поверх на фасадах досліджуваної будівлі несе очевидні стильові ознаки архітектури початку ХХ ст., а не конструктивістської доби 1920-х рр. (див. іл.17, 20, 21). По-друге, наведена тут дата реконструкції (1926 р.) принаймні стосовно східної частини споруди є вкрай сумнівною, бо на аерофотозйомці 1918 р. показано вже триповерховий чільний об'єм. Тож, аналізуючи усі джерела й порівнюючи планувальний вигляд будинку у 1920-і рр. та нині (іл.4, 7, 19), можна припустити, що роботи відбувалися наприкінці 1920-х або у 1930-і рр. та полягали у прибудові зсередини садиби великого об'єму нового глядачевого залу на 650 місць у вигляді цегляної коробки 14x21 м, з консольним балконом у східній частині. Зал був улаштований на місці південного тильного ризаліту з використанням його зовнішньої стіни (у якій було закладено прорізи). Об'єм залу триповерховий, покриття залізобетонними плитами по сталевих балках, крівля з ухилом у бік подвір'я. В тилу чільної частини будинку було зроблено одноповерхову прибудову для вестибюльної частини залу. Над нею спершу влаштували відкриту терасу, яку у повоєнний час було надбудовано другим поверхом із приміщенням музичного залу¹⁸.

У старій частині будинку, згідно з описом А. С. Рохліна, за станом на 1970 р. містилися: на першому поверсі – каси, буфет, підвальна котельня та спортивний зал, утоплений у напівпідвалі; на другому поверсі – кімнати гуртків, лекційний зал, балетна студія; на третьому поверсі – кімнати гуртків, бібліотека. Найбільш імовірно, що саме приміщення спортивного залу та лекційного залу первісно використовувалися у якості молитовних приміщень.

На підставі висновків обстеження А. С. Рохліна усі балкони з фасадів було знято, бо їх конструкції поступово руйнувалися. Це, певною мірою, збіднило вигляд будинку. Упродовж 1970-х років відбувалася нова значна реконструкція споруди. Перед її проведенням розглядалася пропозиція надбудови ще одного поверху, яка була визнана технічно можливою (1971 р.)¹⁹, але не відбулася. Реконструкція, зрештою, полягала у прибудові у тилу (з західного та північного боку від глядачевого залу) нового триповерхового, частково двоповерхового об'єму, призначеного для службово-технічних потреб (див. іл.25), а також у переплануванні приміщень старої частини будинку (було, зокрема, скасовано спортивний зал). Вдовж південної стіни було прибудовано великий тамбур із в'їздом для транспорту, над яким влаштовано терасу (іл.27, 28). Водночас заклад змінив відомче підпорядкування і у 1978 р. був перетворений на Будинок культури і техніки автотранспортників ім. М.В. Фрунзе. Оперна студія, а також самодіяльний театр залізничників продовжували тут діяти й у 1980-х рр.

¹⁸ ДАМК. – Ф.Р-330. – Оп.4. – Спр.773. – Арк.73.

¹⁹ ДАМК. – Ф.Р-330. – Оп.4. – Спр.821.

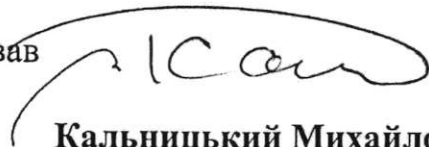
(у складі театру виступали, зокрема, н.а. УРСР М. Комісаров, з.а. УРСР М. Станкевич-Братерський та Л. Чеботарська). Втім, проникнення ринкових взаємин до системи художньої самодіяльності на межі 1980-х – 90-х років зруйнувало цю справу.

Сусідні будинки колишніх «малої молитовні» Баришпольського та єврейської молитовні Поллака ще можна бачити на аерофотозйомці 1943 р. (іл.15), але в повоєнні роки їх було розібрано. Нині на цьому місці – незабудований простір з пам'ятником Автомобілістам-воїнам у вигляді фронтової вантажівки ЗІС-5 на п'єдесталі, спорудженим у 1985 р. (іл.29).

Указ Президента України Л.М. Кравчука № 125 від 4.03.1992 р. «Про заходи щодо повернення релігійним організаціям культового майна» стосовно колишньої синагоги Баришпольського не було використано. Будинок культури й техніки автотранспортників залишався у цьому приміщенні до середини 1990-х рр. Надалі, з 1997 р., сюди було переведено адміністративну частину Театру ляльок, а окремі приміщення надано громадській організації – Єврейській раді України (голова І. М. Левітас). Проте ці користувачі згодом залишили будівлю. Починаючи з 2003 р., нею користується Будинок дитячої та юнацької творчості Управління освіти Голосіївської районної у м. Києві державної адміністрації; перед розміщенням цього закладу було проведено внутрішні ремонтні роботи з частковим переплануванням приміщень.

Наведені історичні матеріали засвідчують, що існуючий будинок по Голосіївському проспекту, 22 є реконструйованою юдейською сакральною спорудою, щойно виявленою пам'яткою архітектури, громадською будівлею з багатою та різноманітною історією.

Підготував

Кальницький Михайло Борисович,

член Головної ради Українського товариства охорони
пам'яток історії та культури

Додаток

ВМЕСТО СИНАГОГИ – КЛУБ

Открытие нового культурного очага на рабочей окраине – большой праздник. К существующим на Демиевке двум рабочим клубам прибавился на днях и клуб кустарей-одиночек. Темные, забытые ремесленники Демиевки, несколько сот человек из которых уже организационно охвачены Губкустом, ныне приобщаются к культурно-просветительной работе.

Почин открытия клуба сделан активом демиевских кустарей. Клуб открылся в помещении бывшей синагоги. Последняя пустовала, не было прихожан, а без средств, как известно, «дом божий» существовать не может.

На торжество открытия клуба, кроме кустарей, явилось и много рабочих, комсомольцев. В краткой речи руководитель Губкуста т. Броварник отметил совпадение открытия клуба с 7-й годовщиной Красной армии.

– Только благодаря победам Красной армии мы имеем возможность устроить свой культурный очаг.

Открытие клуба приветствовали представители Губкома КП(б)У (т. Фишман), Демиевского райпарткома (т. Ямпольский), Губкуста (т. Яновский), от Демиевского рабочего клуба, учителей, юных пионеров, пожарной команды и др. От имени актива демиевских кустарей, с ответом на приветствия, выступил т. Шнейдерман.

Клуб назван именем еврейского органа ЦК РКП газеты «Эмес» («Правда»). Собравшимся на открытие клуба послана приветственная телеграмма Красной армии и газете «Эмес» с пожеланием, чтобы последняя продолжала в еврейской среде славные традиции своего старшего собрата «Правды».

(Пролетарская Правда. – К. – 1925. – 24 февраля).

ДЖЕРЕЛА

1. Література

- 1.1. Боровський М. Національно-соціальні перегрупування населення м. Києва в пореволюційний період // Київ та його околиця в історії та пам'ятках/ Під ред. М.С. Грушевського. – К., 1926.
- 1.2. Весь Киев. Адресная и справочная книга на (1899–1915) г. – К.: (1899-1915).
- 1.3. Весь Киев в кармане. Справочная и адресная книжка на 1922–1923 гг. – К., 1922.
- 1.4. Весь Киев на 1925 г.: Календарь-справочник. – К.: «Коммунист», 1925.
- 1.5. Весь Киев на 1926 г.: Справочная книга. – К., 1926.
- 1.6. Весь Юго-Западный край: Справочная и адресная книга по Киевской, Подольской и Волынской губернии. – К., 1913.
- 1.7. Вместо синагоги – клуб // Пролетарская Правда. – К. – 1925. – 24 февраля.
- 1.8. Вулиці Києва: Довідник. – К.: УЕ, 1995.
- 1.9. Гузій В. Опис землі Голосіївської. – К., 2014.
- 1.10. Жилінська Н. Залізничні театри Солом'янки // Культура і життя. – 1987. – 30 серпня.
- 1.11. Закревский Н. В. Описание Киева. – В 2-х тт. – Москва, 1868.
- 1.12. История Киева. – Том I. – К.: изд. АН УССР, 1964.
- 1.13. Календарь. Адресная и справочная книга г. Киева на 1916 г. – К.: изд. Правления общества скорой медицинской помощи, 1916.
- 1.14. Кальницкий М. Еврейские адреса Киева: Путеводитель по культурно-историческим местам. – К.: Дух і літера, 2012.
- 1.15. Кальницкий М. Кукольный театр странствует по синагогам // Киевские ведомости. – 1997. – 15 декабря.
- 1.16. Кальницкий М. Зруйновані святині Києва: втрати та відродження. – К., 2013.
- 1.17. Кальницкий, М. Колишне передмістя Деміївка // Вечірній Київ. – 2013. – Березень. – № 10. – С. 28–29.
- 1.18. Кальницкий М. Храмы Киева. – 2-е видання. – К., 2012.
- 1.19. Киев: Энциклопедический справочник. – К.: УСЭ, 1986.
- 1.20. Київ: Довідна книга. – К.: вид. «Пролетарська Правда», 1929.
- 1.21. Київ: Путівник-довідник. – К., 1958.
- 1.22. Московський район м. Києва: 3 історії економічного і культурного розвитку за роки Радянської влади / За ред. Г.Ф. Яремчука та ін. – К., 1959.

- 1.23. Московський район м. Києва. Вчора, сьогодні, завтра. – К., 1967.
- 1.24. Постановление о присоединении к городу Демиевки // Киевские городские известия. – 1918. – № 1.
- 1.25. Похилевич Л. Красзнавчі праці. – Біла Церква, 2007.
- 1.26. Похилевич Л. Сказание о населенных местностях Киевской губернии. – Белая Церковь, 2005.
- 1.27. Присоединение Демиевки // Киевские городские известия. – 1919. – № 1–2.
- 1.28. Селище звалось Деміївкою: Історико-бібліографічна довідка. – К., 1998.
- 1.29. Список абонентів Київської міської телефонної сітки А.Т.С. за станом на 1/V 1940 року. – К., 1940.
- 1.30. Тархов С., Козлов К., Оландер Ааре. Електротранспорт України: Енциклопедичний путівник. – К.: ВАРТО, 2010.
- 1.31. Телефоны: Предприятия, организации, учреждения. – К., 1975.
- 1.32. Увесь Київ на 1927 рік: Довідна книга. – К.: вид. «Пролетарська Правда», 1927.
- 1.33. Уся Київщина: Довідна книга на 1928 рік. – К.: вид. «Пролетарська Правда», 1928.

2. Архівні та картографічні матеріали

- 2.1. Державний архів Київської області (ДАКО). – Ф.1. – Оп.139. – Спр.60.
- 2.2. ДАКО – Ф.1. – Оп.139. – Спр.1011.
- 2.3. ДАКО – Ф.1. – Оп.143. – Спр.179.
- 2.4. ДАКО – Ф.1. – Оп.295. – Спр.65000.
- 2.5. ДАКО. – Ф.1. – Оп.336. – Спр.6197.
- 2.6. ДАКО. – Ф.280. – Оп.174. – Спр.336.
- 2.7. ДАКО. – Ф.864. – Оп.1. – Спр.352.
- 2.8. ДАКО. – Ф.1542. – Оп.1. – Спр.254.
- 2.9. ДАКО. – Ф.1636. – Оп.6. – Спр.434.
- 2.10. ДАКО. – Ф.Р-111. – Оп.1. – Спр.322.
- 2.11. Державний архів м. Києва (ДАМК). – Ф.Р-330. – Оп.4. – Спр.27.
- 2.12. ДАМК. – Ф.Р-330. – Оп.4. – Спр.144.
- 2.13. ДАМК. – Ф.Р-330. – Оп.4. – Спр.773.
- 2.14. ДАМК. – Ф.Р-330. – Оп.4. – Спр.821.
- 2.15. Матеріали Центрального державного архіву кінофотофонодокументів України ім. Г. С. Пшеничного (ЦДА КФФДУ).
- 2.16. Російський державний історичний архів (РДІА), Санкт-Петербург. – Ф.821. – Оп.8. – Спр.153.

- 2.17. План гор. Киева с показанием казенных и общественных зданий, церквей, садов и пр. – М.: изд. А. Ильина, [1890].
- 2.18. План м. Киева зйомки Київського міськкомунвідділу. – № 251. «Демиевка». – К., 1924.
- 2.19. Київ: Карта, складена картографічним відділом Державного треста «Київгеозйомка» / За ред. О. В. Власова. – К., 1947.
- 2.20. «Улицы старого Киева». – Выпуск 8. – Рукописні матеріали Б.С. Віккерса (1960-і рр.). – В архіві М.Б. Кальницького.
- 2.21. Фотоматеріали з історії Києва у зібранні М.Б. Кальницького.
- 2.22. Фотоматеріали Б. Є. Кучерявого.

ПЕРЕЛІК ІЛЮСТРАЦІЙ

1. Сучасна супутникова зйомка місцевості з досліджуваним об'єктом.
2. «План окрестностей города Киева, гравированный на камне при Главном штабе действующей армии» (1842). Фрагмент.
3. «План гор. Киева с показанием казенных и общественных зданий, церквей, садов и пр.», [1890]. – Петербург, видання картографічного закладу О. Ільїна. Фрагмент.
4. Докладний план Києва зйомки Київського окркомгоспу (1924–1925). № 251. «Демієвка». Фрагмент.
5. Київ»: Карта, складена картографічним відділом Державного треста «Київгеозйомка» (1947). Фрагмент.
6. «Київ. Південно-східна частина». План, складений Військово-топографічним управлінням Генерального штабу, частина М-36-50-В-в (1960). Фрагмент.
7. Досліджувана місцевість на загальному плані м. Києва (1990). – Фрагмент.
8. Село Нижня Либідь – Демієвка Київського повіту (1854, малюнок Д. П. де ля Фліза).
9. Передмістя Демієвка. Фото 1880-х рр.
10. Перелік власників садиб Демієвки. – Весь Київ на 1909 р., стлб.210–212.
11. Демієвка. Німецька аерофотозйомка (1918). Фрагмент.
12. Розгромлена Мала синагога на Демієвці (фасад). Фото 1920 р. – з поштівки першої половини ХХ ст.
13. Те ж (інтер'єр). Фото 1920 р. – ЦДА КФФДУ. – № 0-8605.
14. Перелік клубних закладів м. Києва. – Уся Київщина на 1928 рік: Довідна книга. – К., 1928. – С.112.
15. Загальний вигляд Демієвки. Німецька аерофотозйомка (1943). Фрагмент.
16. Московська пл. зі спорудою БК ім. М. В. Фрунзе Фото 1980-х рр.
17. Будинок по проспекту 40-річчя Жовтня, 22. Східний та північний фасади. Фото 1990-х рр.
18. Те ж. Східний фасад та південний торець. Фото 1990-х рр.
19. План першого поверху будинку по Голосіївському просп., 22. – Звід пам'яток історії та культури України. Київ. – Кн.1, ч.3. – К., 2011 (електронна версія). – С.1414.
20. Досліджуваний будинок. Чільний (східний) фасад. Фото 2009 р.
21. Те ж. Фрагмент фасаду. Фото 2006 р.

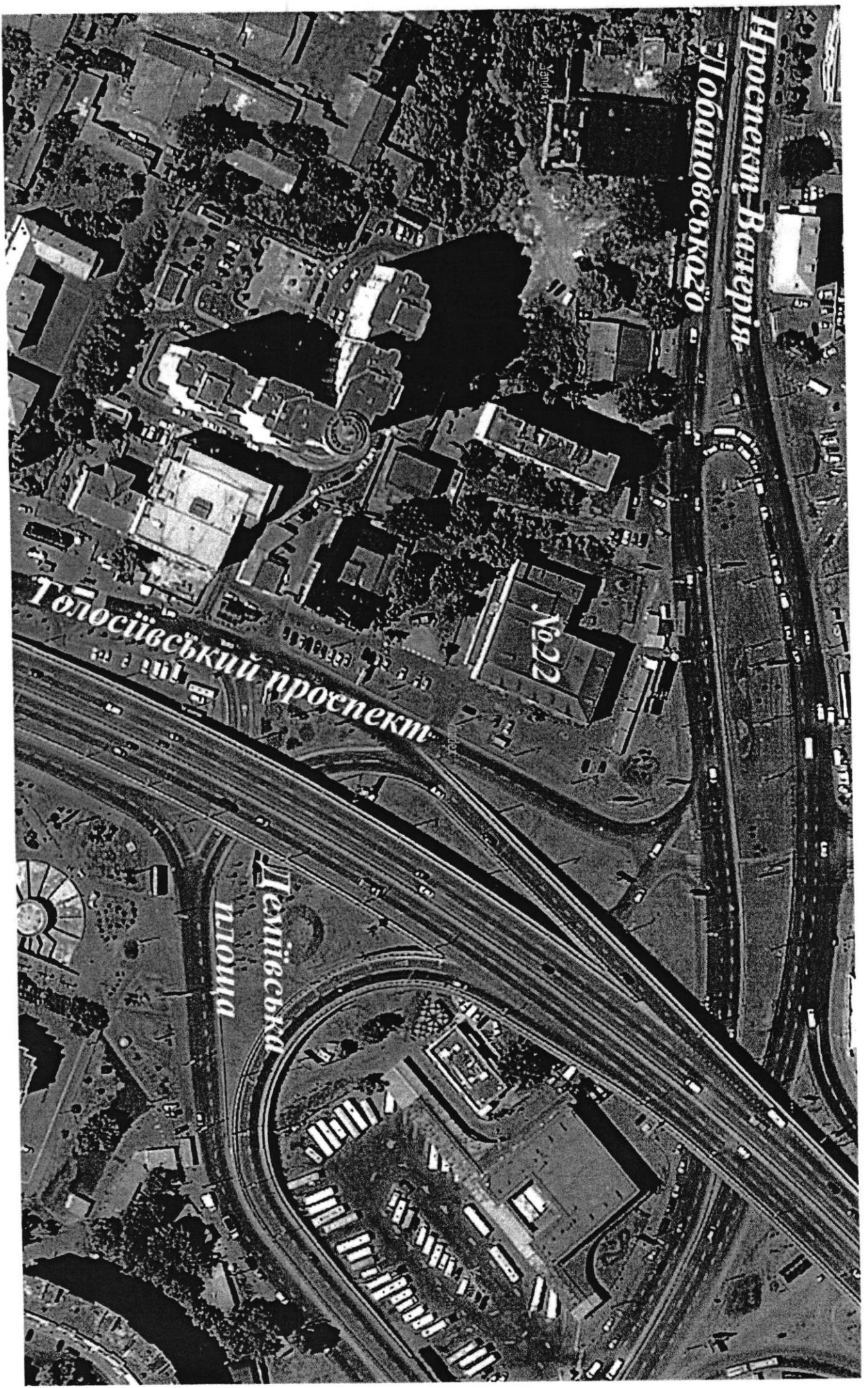
22. Те ж. Східний та північний фасади. Фото 2009 р.
23. Те ж. Фото 2017 р.
24. Те ж. Північний фасад. Фото 2017 р.
25. Те ж. Тильна частина. Фото 2017 р.
26. Те ж. Деталь тильного фасаду. Фото 2017 р.
27. Те ж. Південний торець. Фото 2009 р.
28. Те ж. Фото 2017 р.
29. Пам'ятний знак «Воїнам – автомобілістам і дорожникам» на
Голосіївському проспекті. Фото 2017 р.
30. Досліджуваний будинок і транспортна розв'язка на Деміївській пл.
Фото 2017 р.

Проект Ватерія
Побаноцького 20

Толосіївський проспект

№22

Деміївська
площа

Д. Демтевка

Душ. Лыбедь

Средоточная Слобода

Курьерский

Васильковская За

Душ. Ейсмана

Рыбная

Д. Лыбедь

Немецкое Кладбище

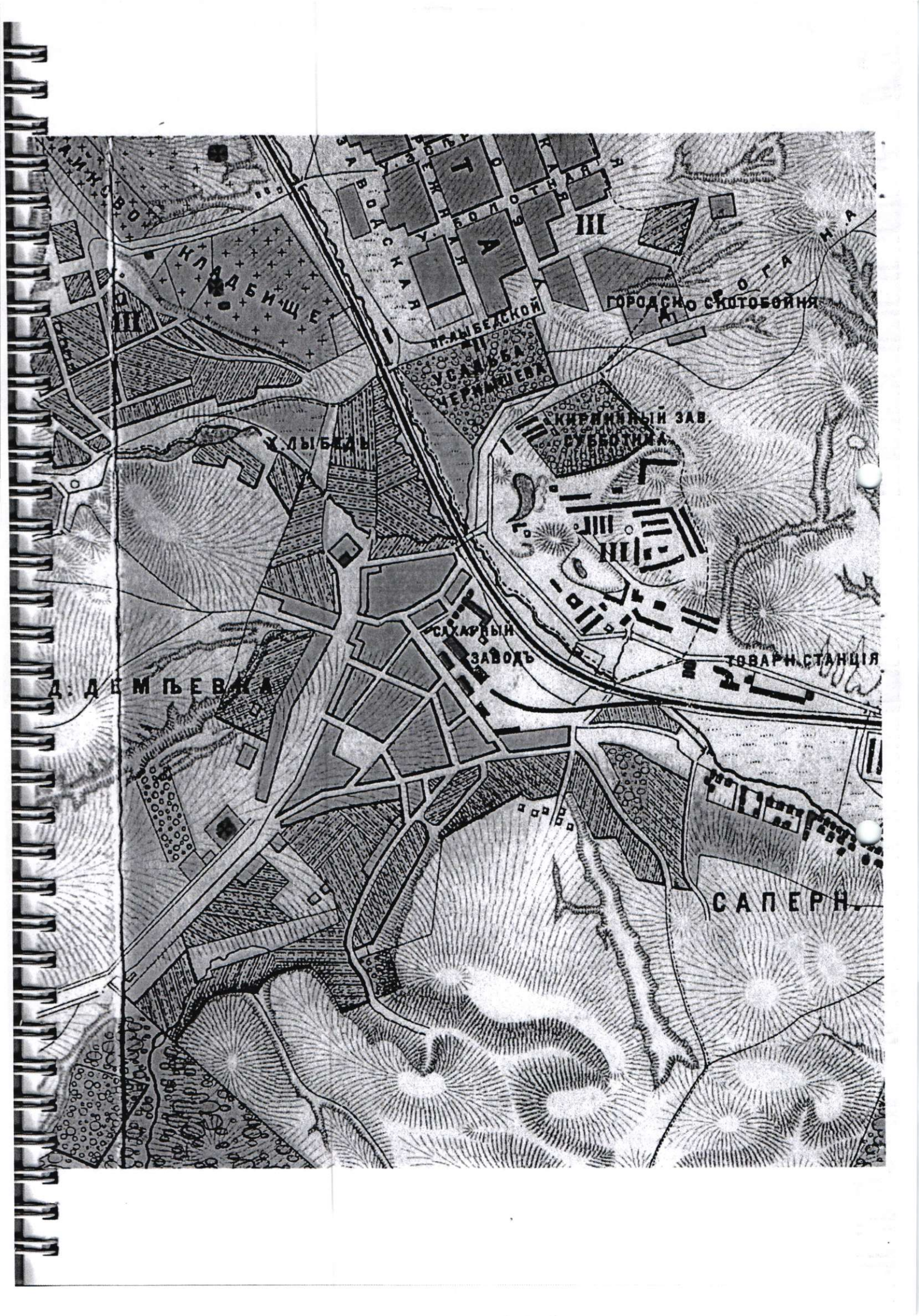
Лаборатория

Батарея

Бойницы

Русское Кладбище

Острог

КЛАДБИЩЕ

ТРОИЦКАЯ
ПРАШЕВСКАЯ

ГОРОДСКО-СКОТОВОДНАЯ

УСАДЬБА
ЧЕРНАШЕВА

КИРПИЧНЫЙ ЗАВ.
СУББОТИКА

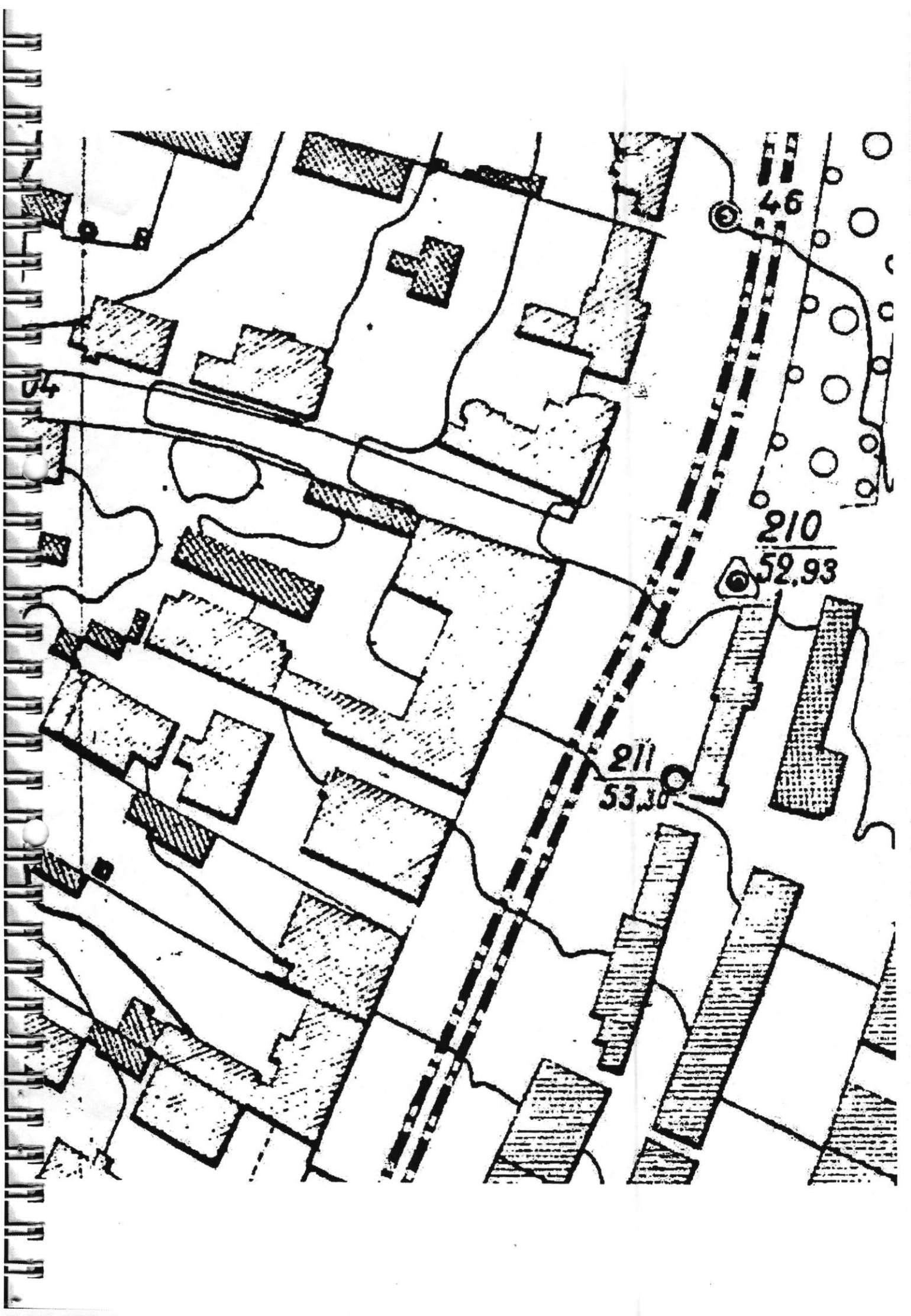
УЛЫБКА

САХАРНЫЙ
ЗАВОДЪ

ТОВАРНАЯ СТАНЦИЯ

Д. ДЕМЬЕВА

САПЕРН

46

210

52.93

211

53.30

д. подст.

глин. 20

кирп. 1083

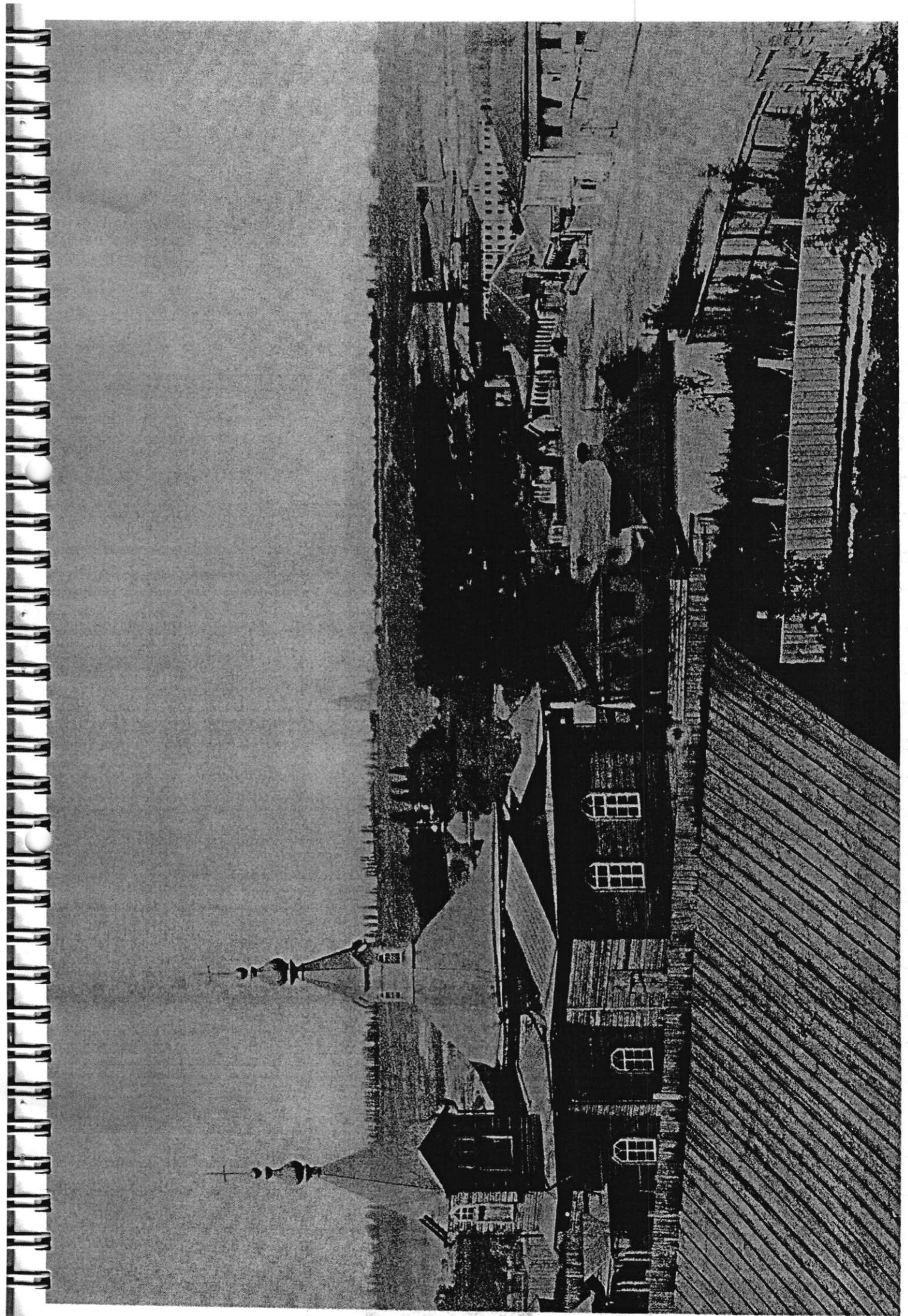
СТАЛИНКА

глин.

1359

1285

кирп.

ртели.
 перкасова.
 азутова Влад. Куз. насл.
 озогового Сем. Ал-фев.
 онезо Афан. Григ.
 мысловскаго Феликса Блаж.
 Уенцель Ант. Генрих.
 авренко Зиновія Тимоф.
 исневскаго Леонарда Людвиг.
 ойкова Севастьяна Ив.
 амана Пав. Минича.
 овбаса Мат. Ив.
 ондратьева Григ. Кондр.
 ойсьева Ант. Матв.
 Пуляковскаго Филиппа Рай-
 мунд.
 орзы Мих. Игнат.
 Цотровскаго Флоріана Іос.
 Пубскаго Вас. Ал-фев.
 зременко Арсентіи Филипп.
 Чербинскаго Мих. Алдр.
 Гельшевскаго Фомы Альбин.
 Куренко Георг. Вас.
 Соломкина Серг. Данил.
 Марію Влад. Петр.
 Руденко Фомы Андр.
 Грачева Андр. Никиф.
 Ростюка Терентія Фед.
 Трукова Конст. Матв.
 Филатова Фед. Фед.
 Блищенко Кирилла Дмит.
 Федченко Як. Алдр.
 Самоненко Ів. Ів.
 Самоненко Андр. Ів.
 Германовича.
 Дяховича Фед. Мирон.
 Попарева Тим. Фед.

7. Деміевка.

Кіевского уѣзда, Хотовской волости.

Городской судья 16 участка.

Базарная улица.

Правая сторона.

Берлинерблау.
 Дѣлюкиной Нат. Тим.
 Пушкин Ант. Никол.
 Пекерской Фейги Як.
 Перенса Вас. Осип.
 Дубенець Ан. Мих.
 Тарасенко. Вас. Феоф.
 Осипова Ал-фя Онуф.
 Лебедянцева (насл.)
 Лѣвая сторона.
 Забѣлина.
 Колесниковой Соф. Филип.
 Лысенко Аф. Як.
 Вигулярнаго Серг. Наум.
 Пуцыхина Андр. Семен.
 Негоды Степ. Ів.
 Завидонова
 Черной Хам. Абр.
 Солодовскон Нат. Никт.
 Блюзеровыхъ
 Вѣронова.

23. Васильева Пав. Ал-фев.
 25. Гарбера Морд. Рув.

Больш. Китаевская улица.

Правая сторона.

4. Колесникова Влад. Алдр.
 6. Комарецкой Ант. Мих.
 8. Фіало.
 10. Лемесовой Евд. Карп.
 12. Раузова Фед. Ів.
 14. Пойдо Ел. Владим.
 16. Хопы Ів. Ів.
 19. Соломоновича Абр. Григ.
 20. Ерузальской.
 22. Петровой Юст.
 22а. Гостомельскаго Мих. Ів.
 24. Соболевой Оед. Фил.
 26. Ворсиенко Маріи.
 28. Баклана.
 28а. Бардашевскаго Мих. Тим.
 28б. Антонова Оом. Пия.
 30. Соболевой.
 32. Григорьевой Анны Петр.
 34. Кульчицкаго Тим. Дом.
 36. Ровковой Ел. Ант.
 38. Березницкой Мар. Іос.
 40. Успенской Евдок. Никол.
 42. Суворовой Анны Вас.
 42а. Пинчуковой Евдок. Вас.
 44. Шербакова.
 46. Судзиловскаго Мих. Ів.
 48. Гуляницкаго Пав. Сем.
 50. Шимберова Матв. Влад.
 52. Дѣва Петра Кузьм.
 54. Судзиловскаго Мих. Ів.
 56. Гуляницкаго Пав. Сем.
 58. Матвѣева Пав. Евстрат.
 60. Буланчикова Кувьмы Дмитр.
 62. Матвѣевой Евд. Куз.
 64. Крутліи Ів. Игн.
 66. Тараненко Ів. Лук.
 68. Борисова Арк. Мих.
 70. Берченко Мих. Арсен.
 72. Дробченко Фед. Ефим.
 74. Глинскаго Алдр. Зип.
 76. Александренко Як. Авр.
 78. Мельхеръ Федосья Гавр.

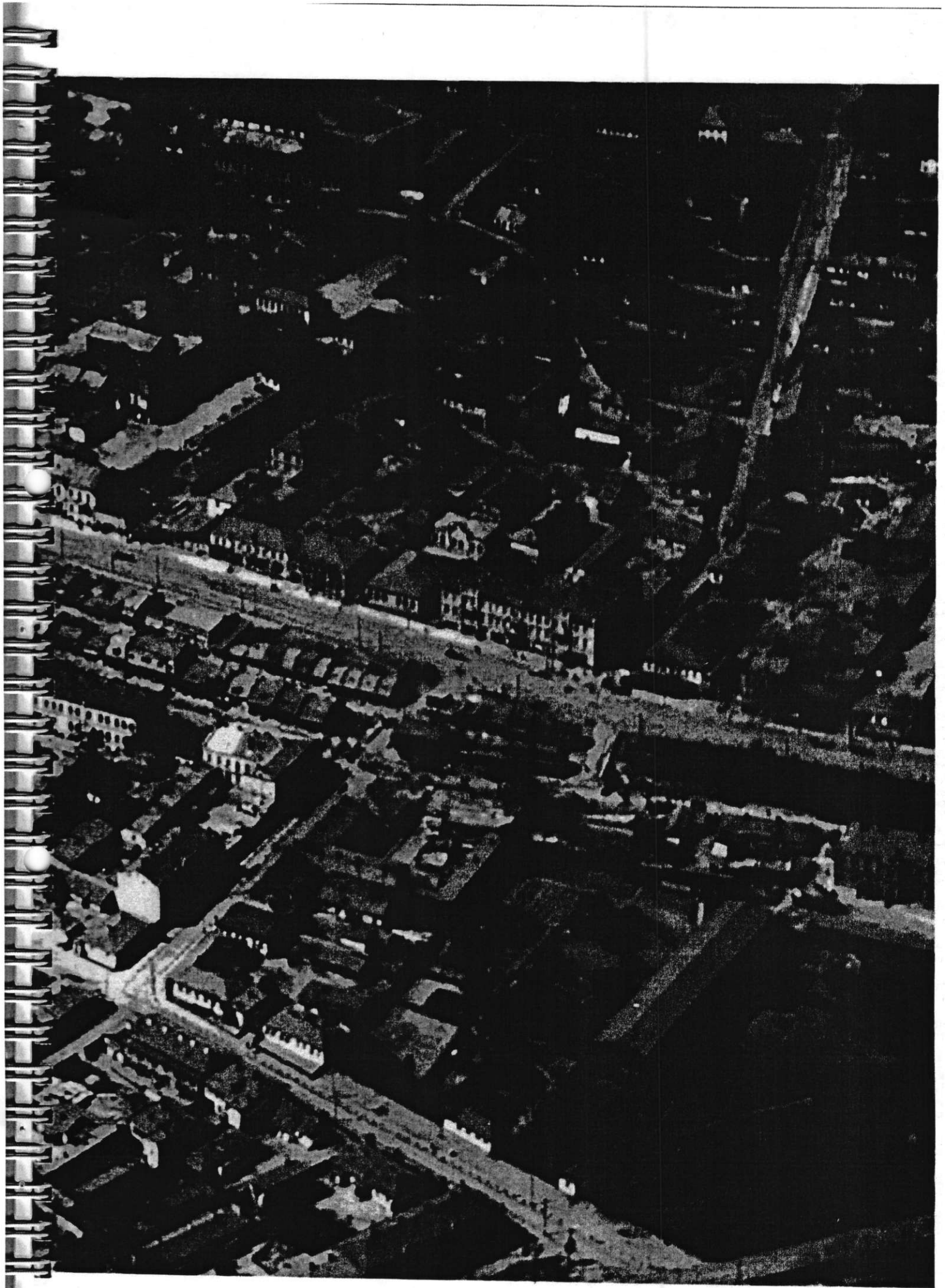
Лѣвая сторона.

1. Колесникова Влад. Алек.
 3. Дворникова Фед. Фед.
 5. Сака Абр. Конст.
 7. Сахарнаго Завода.
 9. Сака Абр. Конст.
 11. Пойдо Ел. Влад.
 13. Раузова Фед. Ів.
 15. Марченко. Агаф. Куз.
 17. Сах.-раф. зав.
 19. Статкевичъ Мар. Карл.
 21. Коваленко Мар. Пав.
 23. Статкевичъ Маріи Гарл.
 25. Коваленко Мар. Пав.
 27. Шарапенко Евдок. Вас.
 29. Цаповецкой Хавы Герш.
 31. Шарапенко Евдок. Вас.
 33. Цаповецкой Хавы Герш.
 35. Неизвестной Пел. Андр.
 37.)
 39.) Попова Аф. Пв.
 41. Суворовой Ан. Вас.
 43. Ивасенко Троф. Ів.
 45. Романова Пет. Ром.
 47. Ткаченко Ефр-и Клим.
 49. Козла.
 51. Гольдштейна Ис. Дав.
 53. Циклинской Екат. Яков.
 55. Ридченко Фед., Ал-фя и Особод.
 Андр.
 57. Зыкова Сем. Сем.
 59. Буланчикова Куз. Дм.
 61. Александрова Кир. Фед.
 63. "
 65. Осадчаго Ів. Ів.
 67. Соколовой Елиз. Як.
 71. Колдатеко Кир. Григор.
 73. Берченко Ис. Мих.
 75. Григорьева Никол. Мих.
 77. Кулькова Ів. Андр.

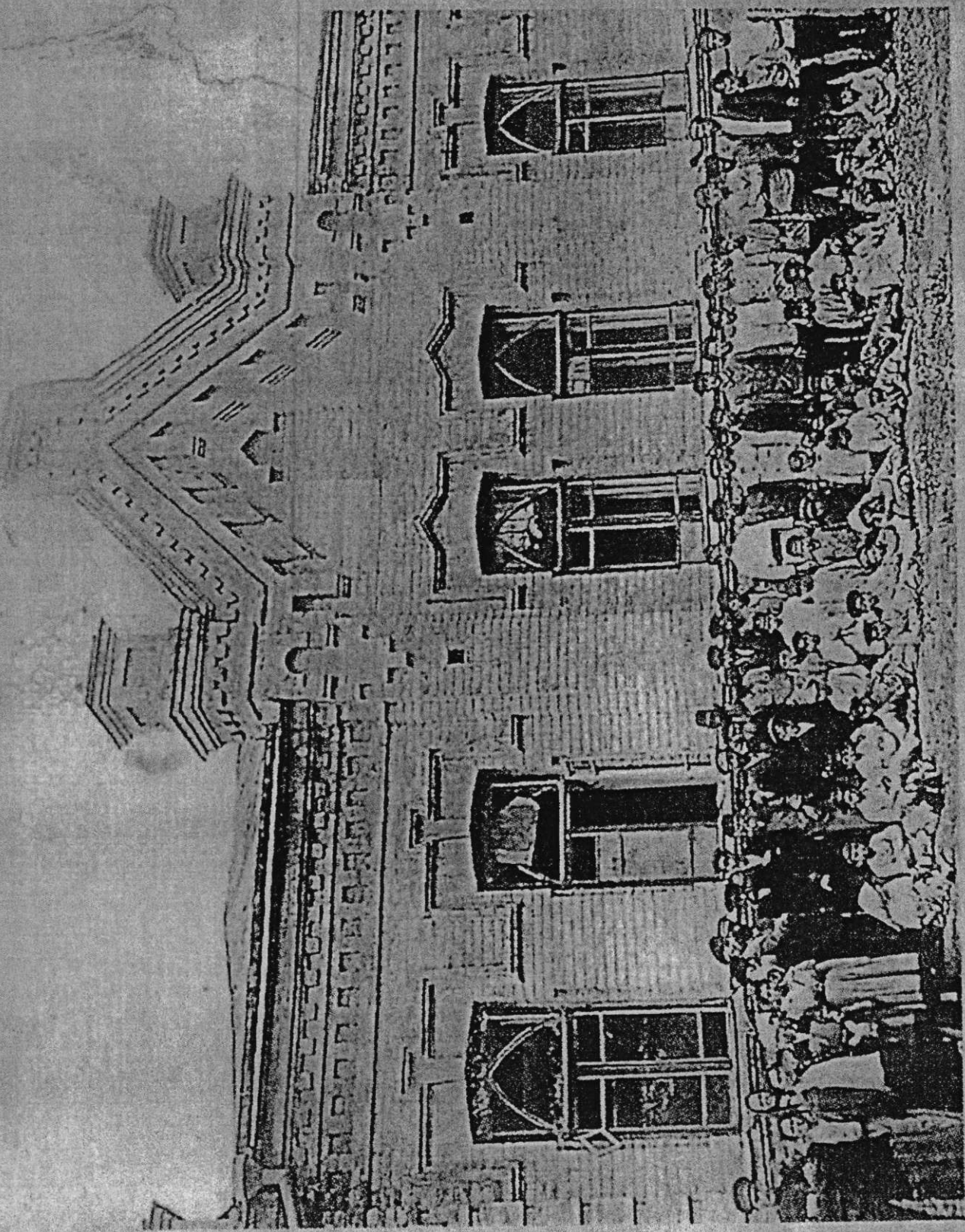
Васильковская улица.

Правая сторона.

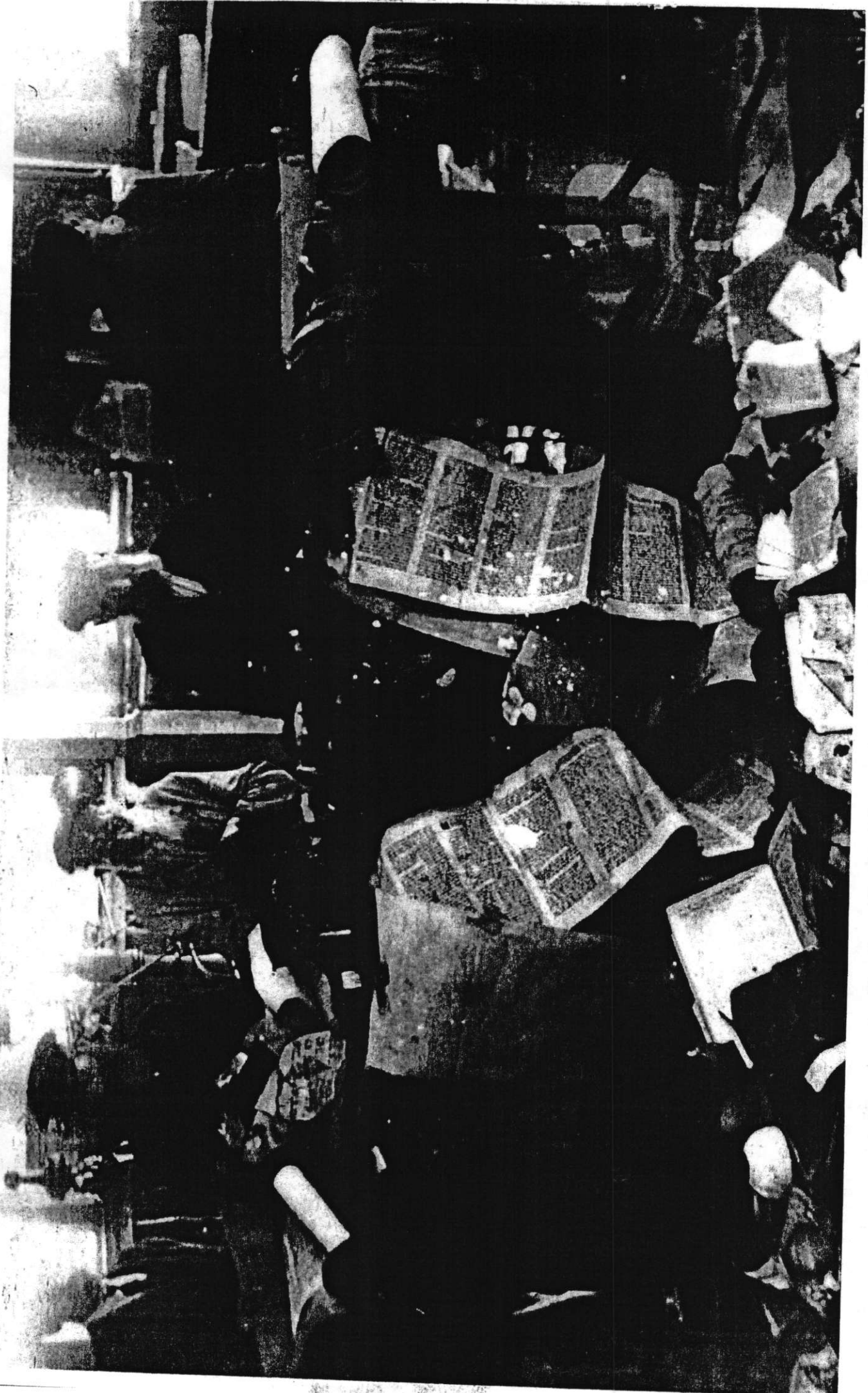
2. Бр. Побель.
 4. Островецкой Вѣры Георг.
 6. Казен. нп. складъ № 2.
 8. Шульца Карла Генр.
 10. Тютюничъ Мар. Пет. и До-
 роговой Анны Вас.
 12. Калашниковой Нат. Мих.
 14. Каверина Еф. Изот.
 16. Патлашенко Бор. Бор.
 18. Варшпольской Эйди Арон.
 20. Поллака Фед. Ів.
 22. Варшпольскаго. (Еврейская
 синагога).
 24. Поллака Фед. Ів.
 26. Леспера Влад. Георг. и Крей-
 новичъ Рейзи Менд.
 28. Блатонова Алдр. Ив.
 30. Коба Вас. Вас.
 32. Бурафевой насл.
 34. Пикерскаго Изр. Ис.
 36. Ахтенко Ант. Наум.
 38. Горностайпольской Рев. Як.
 40. Пикерской Баси Як.
 42. Бендерской Миши Ис.
 44. Маргулиса Моис. Наум.
 46. Шварцманъ Блюмы Іойнов.
 48. Рибчинскаго Феофил. Мих.
 50. Степановой Вѣры Владим.
 52. Колесниченко Андр. Данил.
 54. Вознесенская церковь.
 56. Сидельскаго Фед. Филиппов.
 58. Пахоли Пав. Демид.
 60. Акц. О-ва „Вален. Ефимов“.
 62. Тищенко Мар. Троф.
 64. Коваленка Герас. Мих.
 66. Вдовиченко Март. Алдр.
 68. Никитиной Варв. Влад.
 70. Пашковскаго Фед. Ал-фев.
 72. Лобко-Лобановской Мар. Мих.
 74. Марчука Ероф. Афан.
 76. Данилова Тар. Осип.
 78. Безпалаго Аверкія Митроф.
 80. Ковальскаго Никол. Ант.
 82. Мигутина Ів. Ів.
 84. Варфоломеяна Сем Фил. и
 Соловьева Дем. Мих.
 86. Жилаева Бор. Пав.
 88. Сибилева Алдра Яков.
 90. Шандевоной Анны Никол.
 90а. Хохлова Горд. Спирид.
 90б. Кравченко Никиф. Мойс.
 92. Красовскаго Христ. Фед.
 94. Глазена Мойс. Григ.
 96. Пашенковой Мар. Мойс.

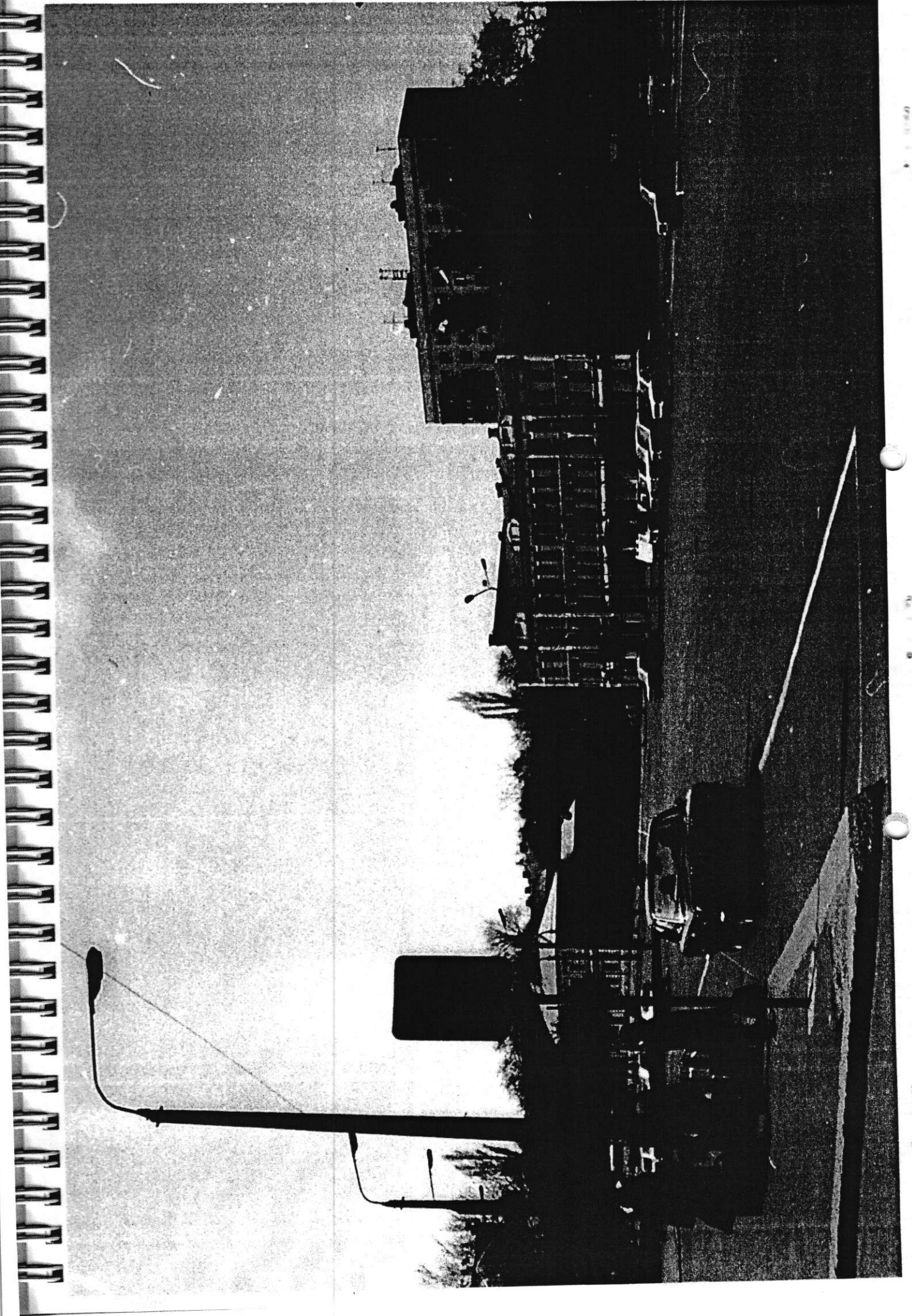

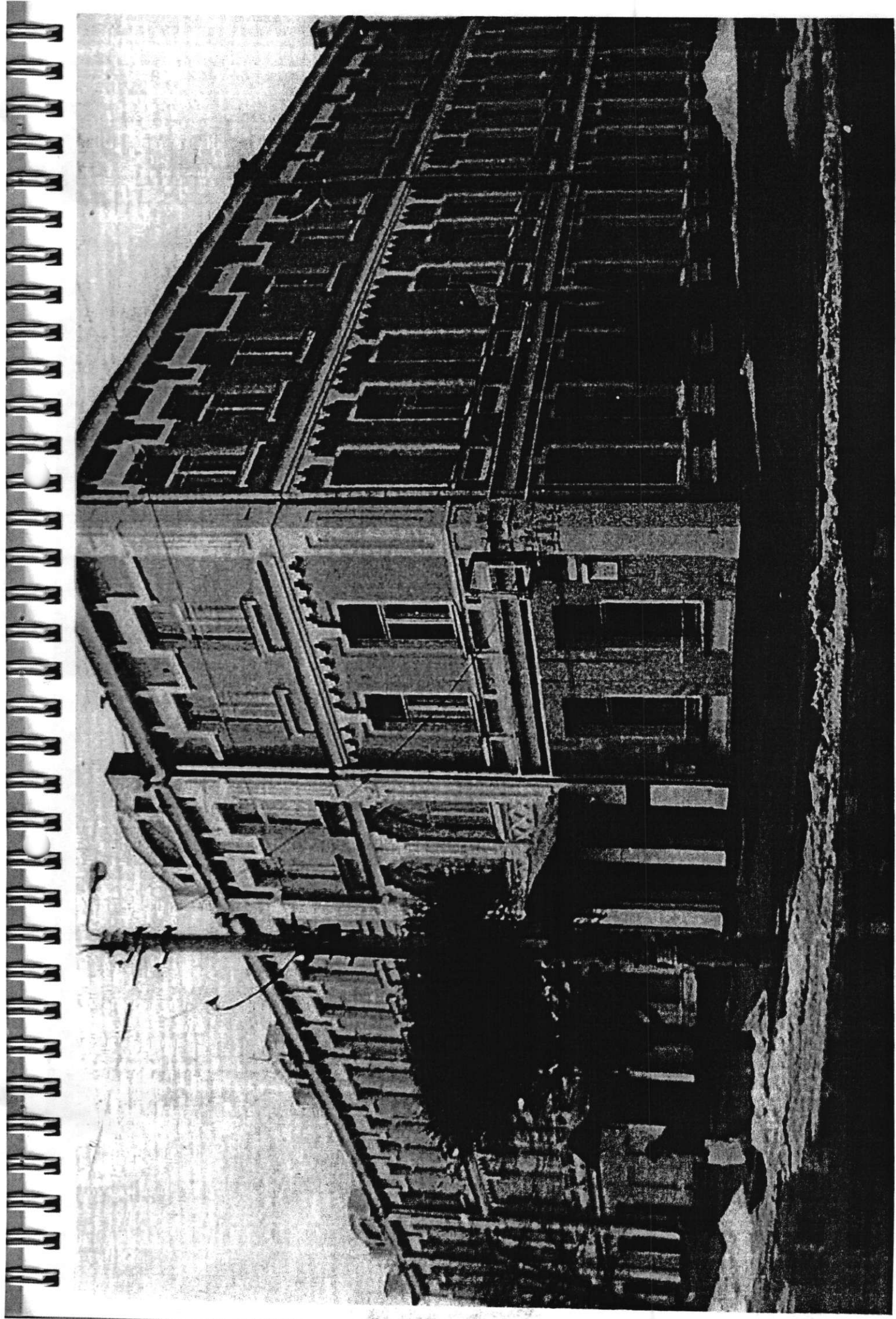
Киев
Разгромленная синагога
на Демиевке
1920 г.

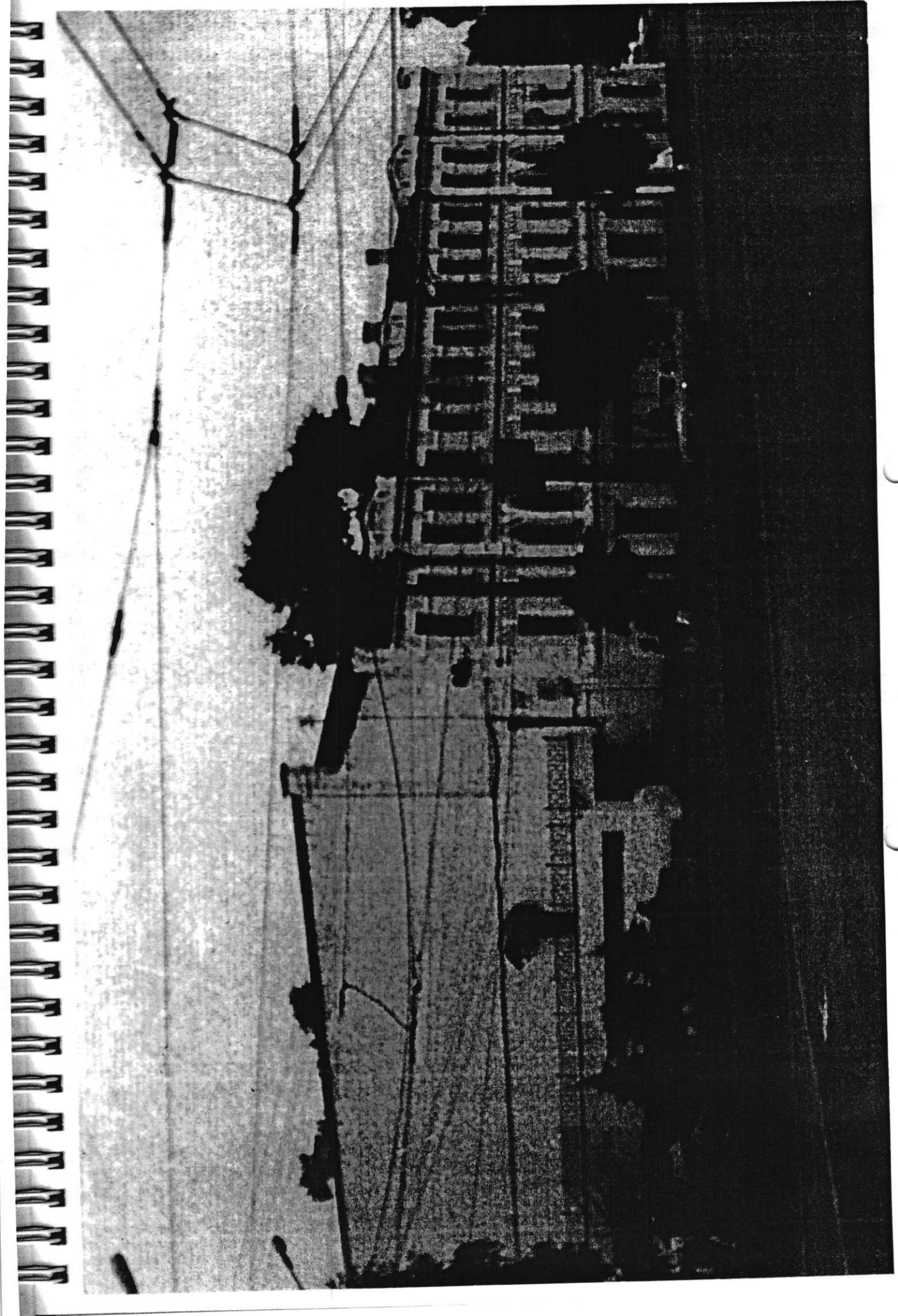

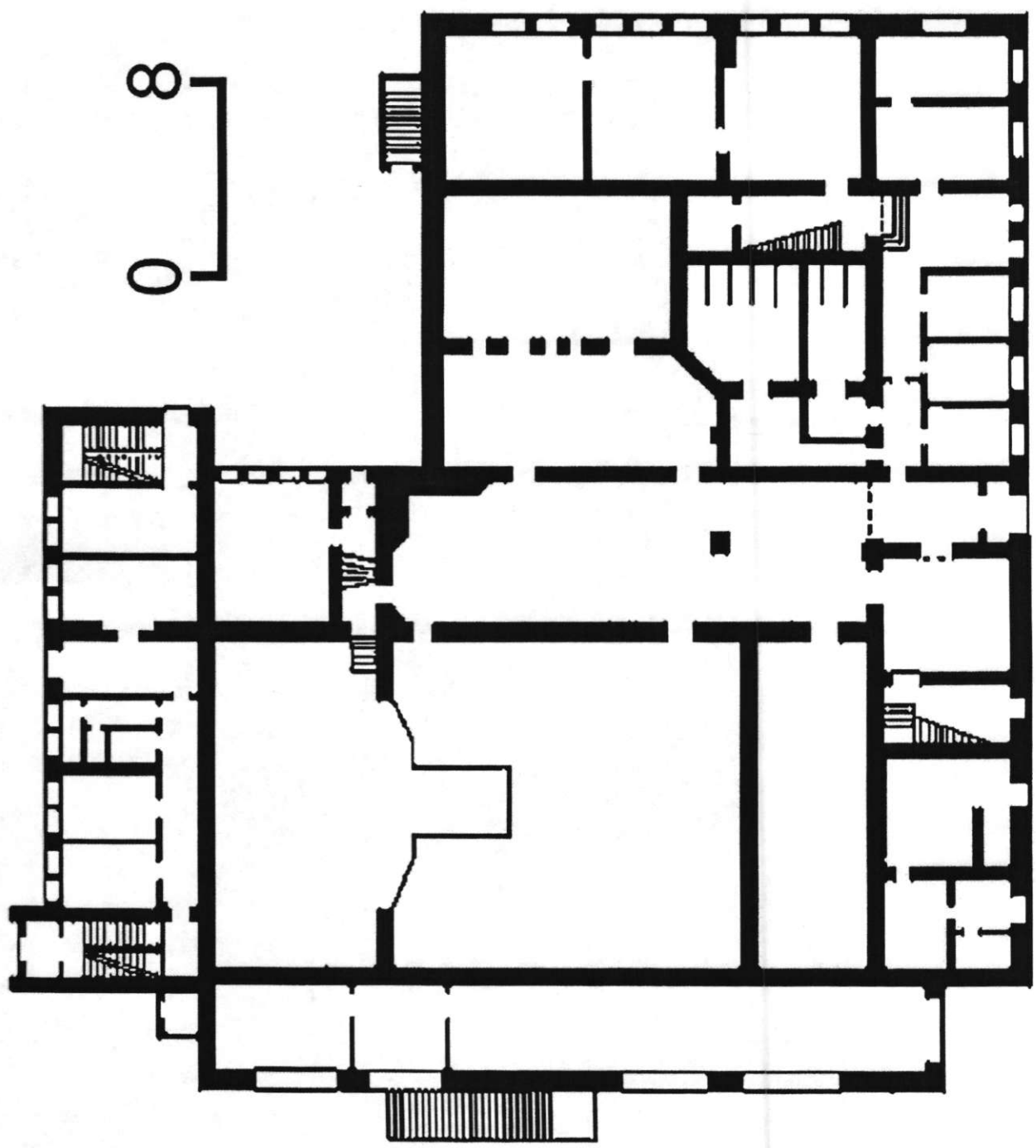
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

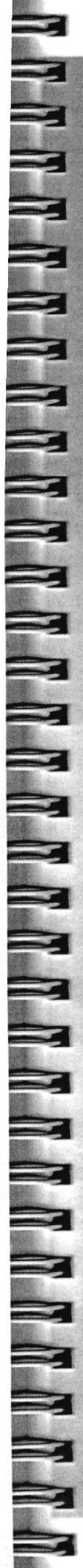

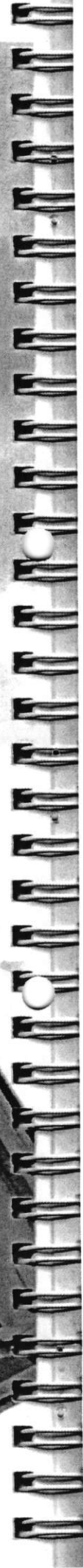
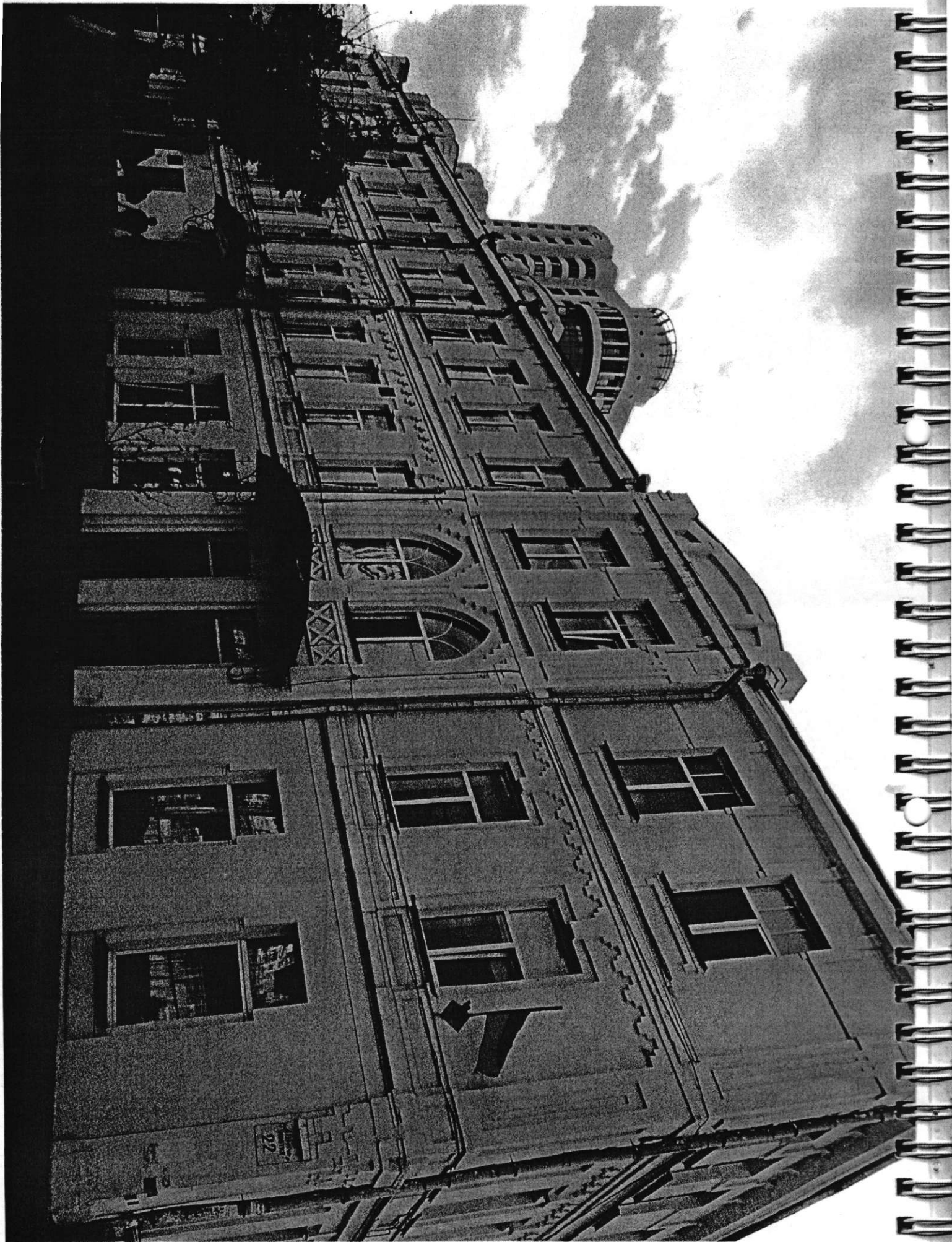

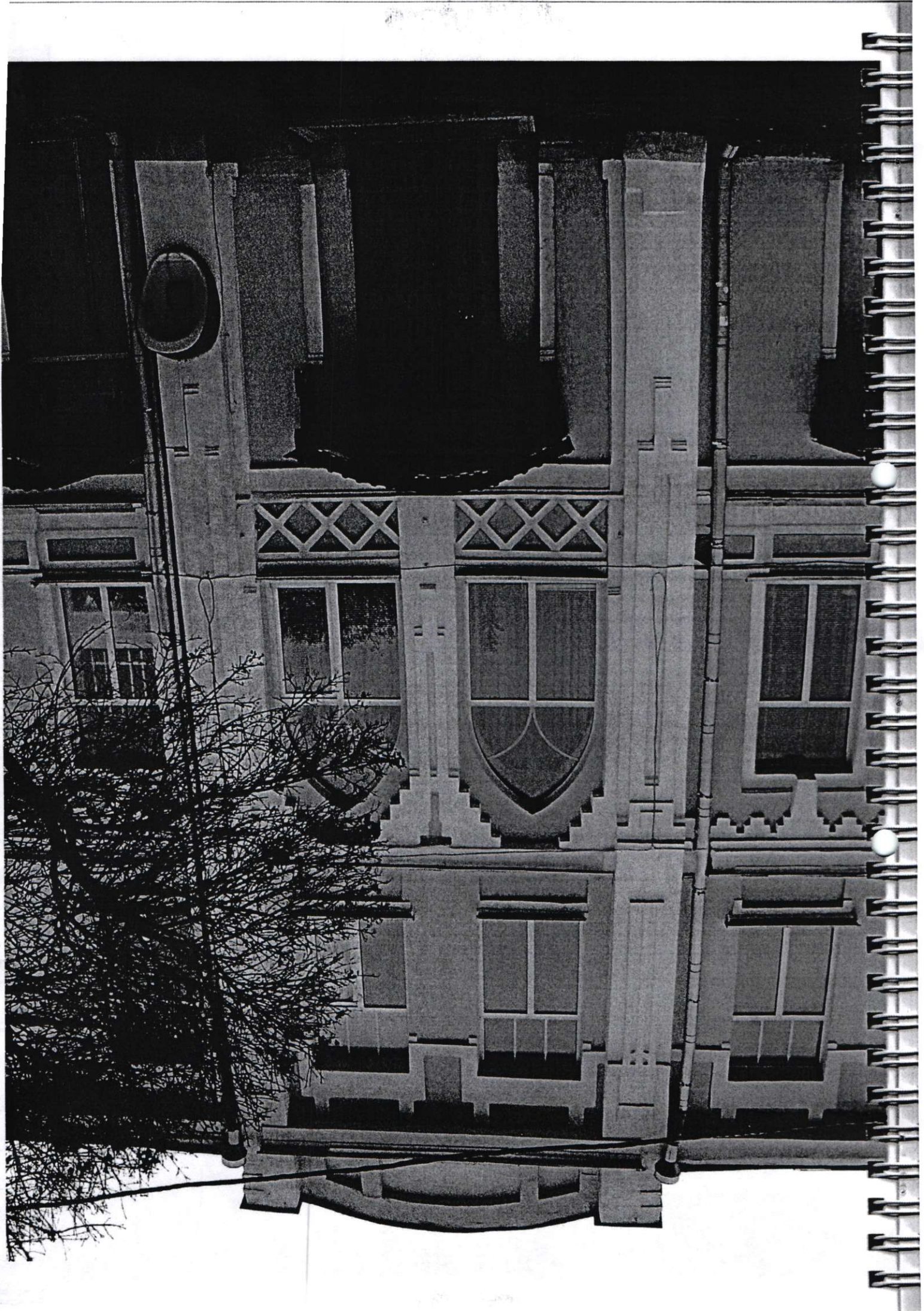
8
0

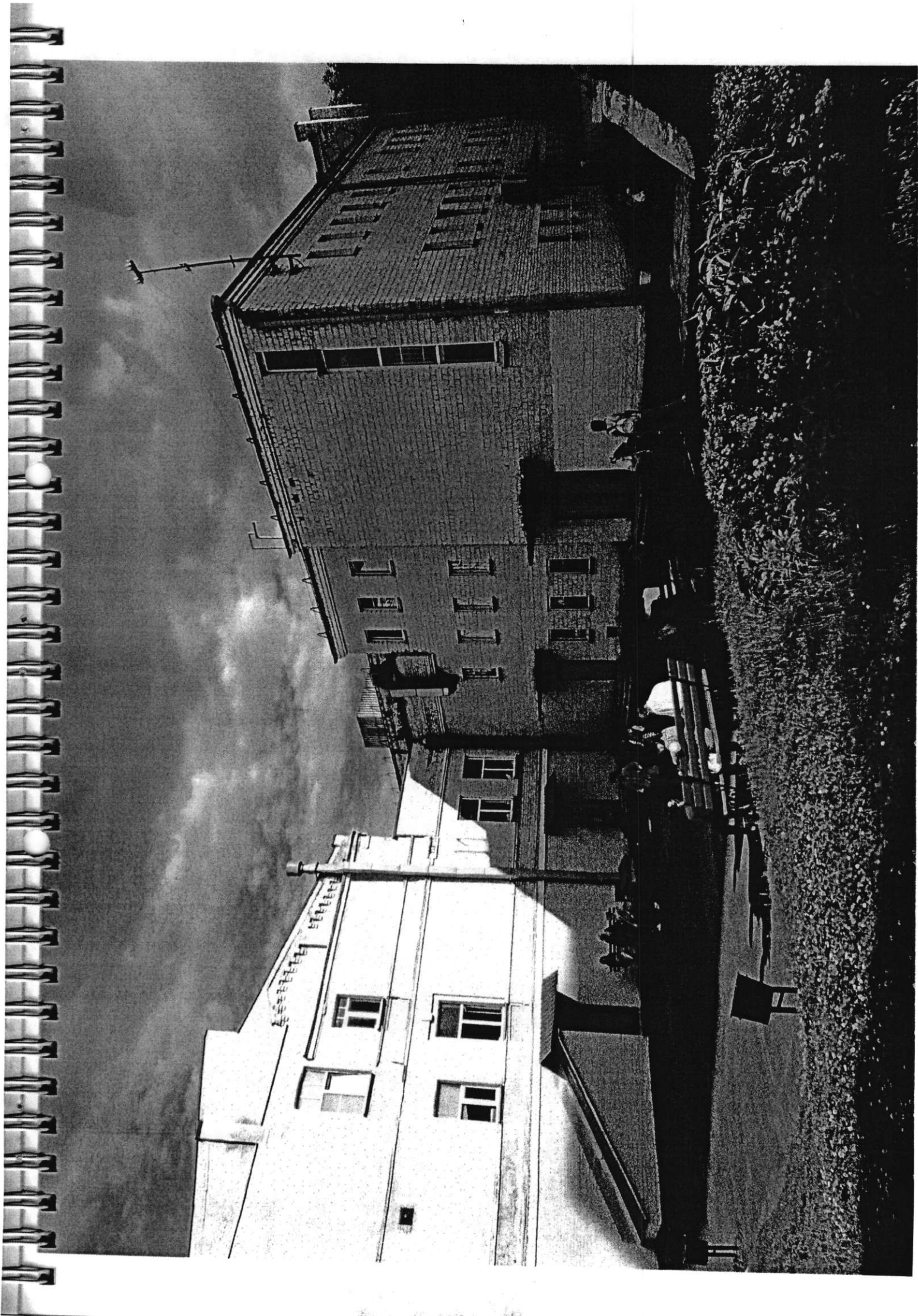

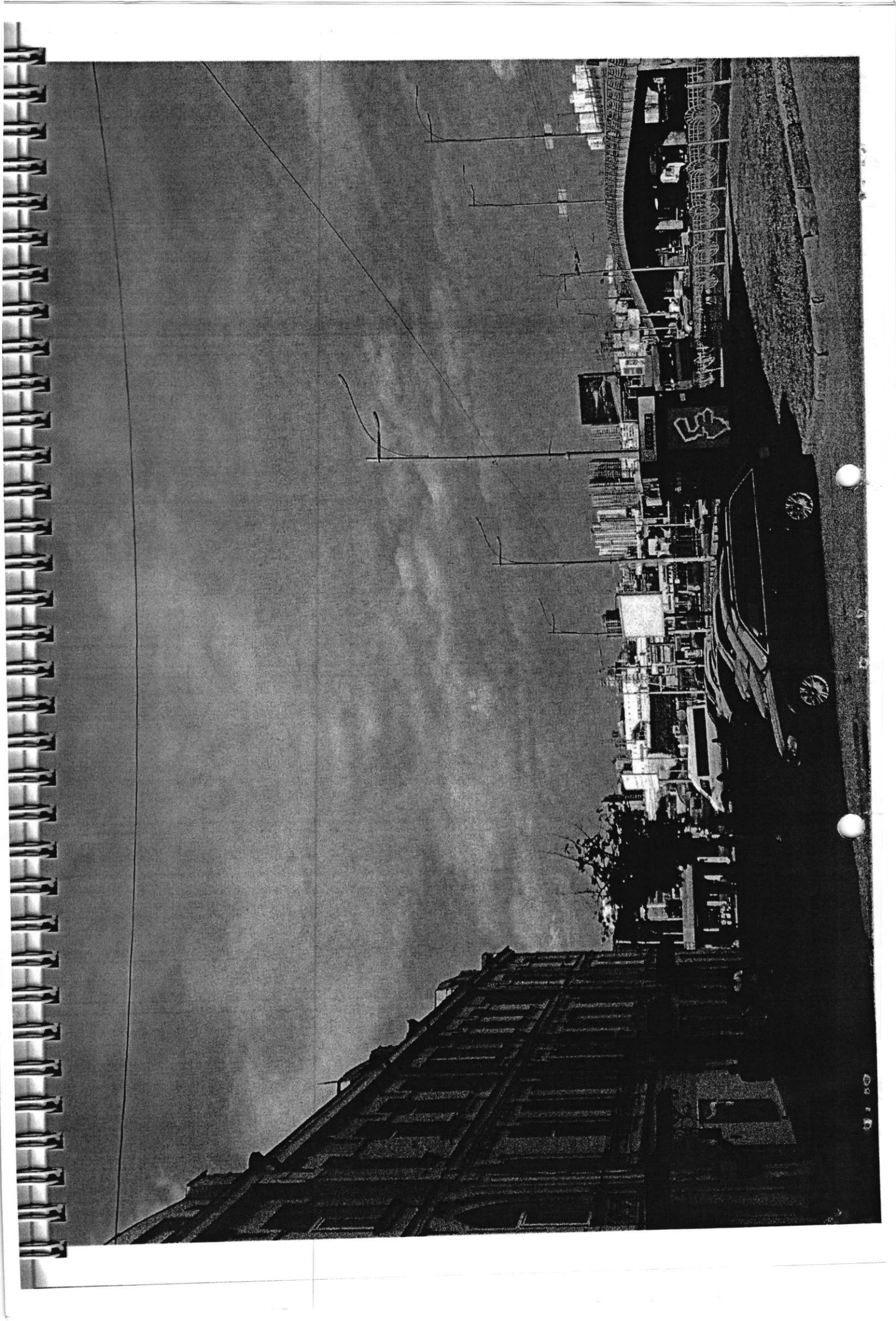

**КИЇВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

вул. Мельникова, 40, м. Київ, 04119, тел./факс: (044) 206-53-06, тел. 206-74-99
E-mail: org@dako.gov.ua Код ЄДРПОУ 03494333

10.04.18 № 01-43/1150(1)

на № 3-18-14 від 12.06.2018, який
зареєстрований в архіві 14.06.2018

Адвокату
Ткаченко Тетяні Миколаївні

вул. Григорія Сковороди, 1-в,
м. Київ, 04070

Архівна довідка

У документах архівного фонду «Київське губернське правління, м. Київ» є відомості про те, що згідно наказу Губернського правління від 28 квітня 1878 р. за № 4879 у с. Деміївка дозволена молитовна школа у будинку, подарованому єврейському товариству купцем Барішпольським.

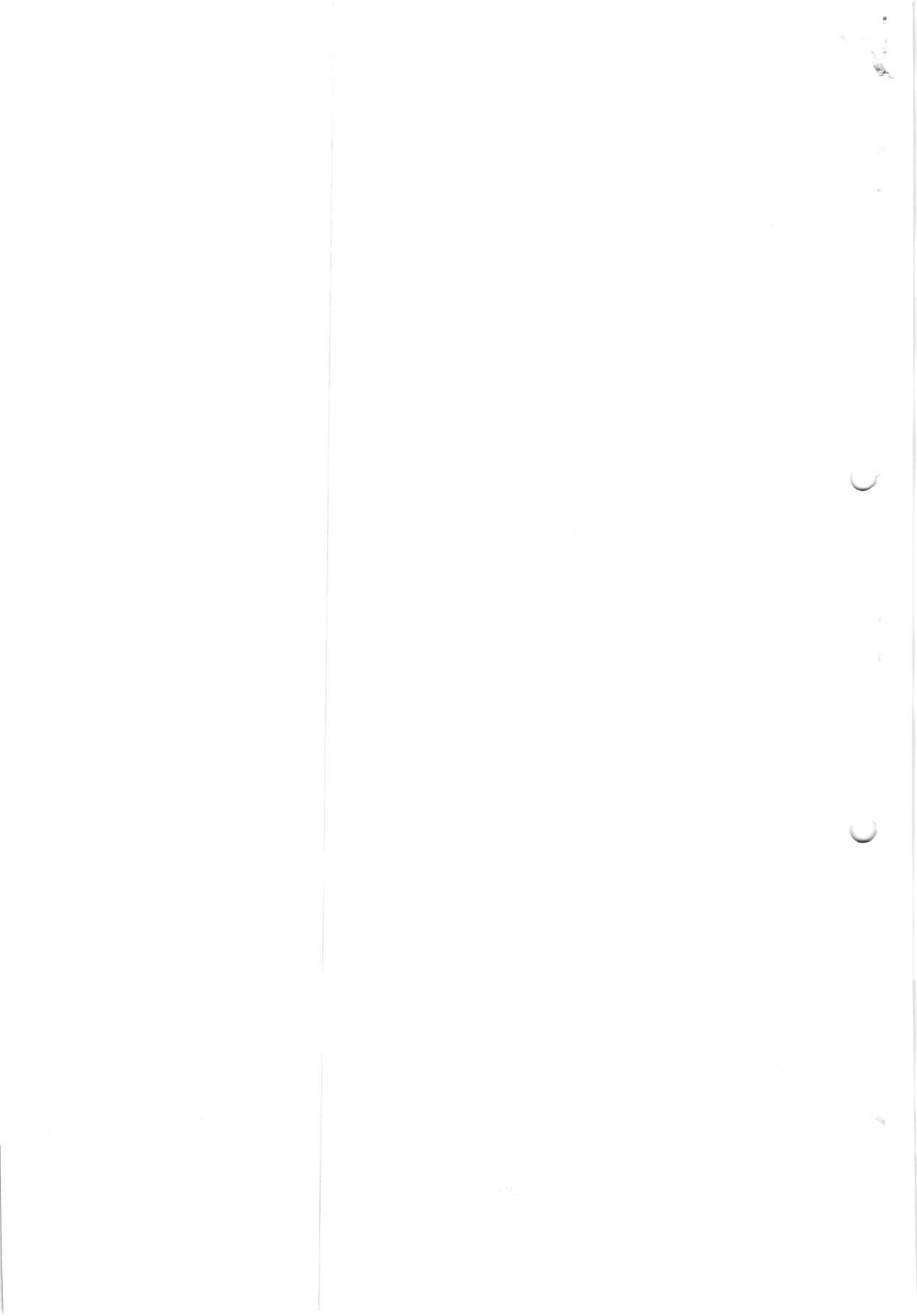
Заступник директора

О.М. Лужинська

Мочалін А.О.

483-21-48

Ф. 1. Оп. 336

Форма № 40

Т
да № 6197

2099. Угол.

№№ использованных листов	Фамилия исследователя (разборчиво)
В. П. П. (П. П. П.)	Козичев
С. С. П. (С. С. П.)	Кан
С. С. П. (С. С. П.)	Кан
С. С. П. (С. С. П.)	Кан
С. С. П. (С. С. П.)	Кан
С. С. П. (С. С. П.)	Кан

КНИГА

для записки ^и ~~должностных лиц~~ Духовного Правленія Еврейскихъ синагогъ и молитвенныхъ домовъ ^и Киевской губерніи.

Киевскаго Губернскаго Правленія 3 Отдѣленія ^и Стола.

Киевский Областной Архив
 Ф. 1. Оп. 336
 № 6197

Державний архів Київської області	
Фонд №	Р 7
Опис №	336
Справа №	6197
№ Арк.	1

№ 111а.

Наименование сиятели и молитвенных слов, а также должностных лиц.

Которые и в каком году и в каком месте.

На сколько и в каком месте.

Общая сумма.

Всего в Демонстрационном-Портфельном-Курсе и в Демонстрационном-Портфельном-Курсе.

887. Die von Schweizer Anwesenigen in der Schweiz am 1. April 1878. Die von Schweizer Anwesenigen in der Schweiz am 1. April 1878.

Державний архів Київської області	
Фонд №	ф 1
Опис №	336
Справа №	6197
№ Арк.	21

№ дѣла.	Наименованіе синагогъ и молитвенныхъ домовъ, званіе, имя, отчество и фамилія должностныхъ лицъ.	Котораго числа и года утверждень.	На сколько и когда оканчивается срокъ службы.	Особыя отмѣтки
580 84.	Въ селѣ Релиевскя Разрѣшена временный молитвенный домъ, поименованъ. Присвоенъ въ домъ Свѣта Октября 1885. Сергасекаш.		дѣл № 938.	
580 84.	Въ селѣ Релиевскя Разрѣшена временная молитвенная школа по журналу Генералъ Николаевича Губерн. Присвоена для Релиевскя въ домъ Пошмака, 1887. с № 971. - переведенная изъ дома Левитиной			

Адресат
+ *Handwritten*
Прощито та прочумеровано
3 (мпр)

O. M. Myshchuk
d. O. Motavik

Зберігати оригінал
Зберігати копії

Державний архів
Київської області
Фонд № 97
Опис № 386
Справа № 6197
№ Арх. 2186

в.насторку

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ

бульвар Т.Шевченка, 3, м. Київ, 01004, тел.: (044) 279-61-09, факс: 279-59-64

Код ЄДРПОУ 02231933

22.05.2017 № 060-3730
На № B-17-11 від 28.04.2017

Релігійній організації «Іудейська
релігійна громада «Хабад Любавич» в
Голосіївському районі м. Києва»
03039, просп. Голосіївський, 62, кв. 87

Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) розглянув запит щодо статусу будівлі на Голосіївському просп. (40-річчя Жовтня), 22/1 літера «А» у Голосіївському районі м. Києва та в межах компетенції повідомляє наступне.

Молитовний будинок Боришпільського на Голосіївському просп. (40-річчя Жовтня), 22/1 літера «А» наказом Головного управління охорони культурної спадщини від 25.06.2011 № 10/38-11 занесено до переліку щойно виявлених об'єктів культурної спадщини м. Києва.

В.о. заступника директора Департаменту – начальника
управління збереження історичного середовища
та охорони об'єктів культурної спадщини

О.Никоряк

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ

бульвар Т.Шевченка, 3, м. Київ, 01004, тел.: (044) 279-61-09, факс: 279-59-64
Код ЄДРПОУ 02231933

10.08.2014 № 000-0034

Голові Ради релігійної організації
„Іудейська релігійна громада „Хабал
Любавич” в Голосіївському районі м.
Києва”
В.Р. Вінницькому

В Департаменті культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) розглянуто лист щодо надання інформації про будівлю синагоги Баришпольського по проспекту Голосіївському (40-річчя Жовтня, 22/1), літ. А.

В межах компетенції інформуємо, що будівля є щойно виявленим об'єктом культурної спадщини за видом „архітектура і містобудування” відповідно до наказу Головного управління охорони культурної спадщини від 25.06.2011 №10/38-П.

Будинок занесений до енциклопедичного видання „Звід пам'яток історії та культури”. Відповідно до опублікованих бібліографічних джерел будівля була зведена в садибі купця 2 гільдії І. Баришпольського у 1870 р. У 1878 р. тут було відкрито єврейську молитовну школу. Будівля була складною у плані, спочатку двоповерховою, її декорування змодельоване в цеглі із застосуванням псевдоготичних деталей (стрільчастих вікон, тощо). На початку ХХ ст. будинок надбудували третім поверхом. Крім великого молитовного залу з галереєю тут знаходилися приміщення єврейського навчального закладу. 1920 р. синагогу було розгромлено. 1925 р. в будинку розмістився районний клуб кустарів-одинаків Деміївки. Незабаром тут влаштували клуб залізничників, що діяв і в повоснні роки. У 1990-х рр. будинок займав Театр ляльок, а також містилася Єврейська рада України.

Для отримання зазначених у листі документів, які зберігаються у архівах та бібліотеках м. Києва, Вам необхідно замовити історичну довідку, яка виконується відповідними науковими установами, в т.ч. Київським науково-методичним центром по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій.

Після виготовлення історичної довідки, Ви можете замовити облікову документацію на будинок по пр-ту Голосіївському, 22, в якій буде визначена історико-архітектурна цінність будівлі.

В.о заступника директора Департаменту -
начальника Управління збереження
історичного середовища та охорони
об'єктів культурної спадщини

О. Никоряк